

Akıl Dışı Bir Korku Olarak 'Phobia'nın İslâm'a İlintilenme Obsesifliği

Mehmet Sabri GENÇ*

Özet

İslâmofobi, küresel güçlerin ve sermayeciliğin tek rakip olarak gördüğü İslâm'a ve Müslümanlara karşı, tüm dünyada; medya, halkla ilişkiler, eğitim-öğretim, siyaset vb. gibi unsurları kullanarak; oluşturmaya çalıştığı bir algının kavramıdır. Algı yöneticileri, evvela ad koymakta ve daha sonra da bu adın ya da kavramın altını türlü manipülasyonlarla doldurmaktadırlar. Bu makalede, İslâmofobi meselesi, 19. Yüzyılda ortaya çıkmış ve modern psikolojiyi derinden etkilemiş olan Yönelmişlik Teorisi çerçevesinde ele alınmış, insanların korku fenomenlerinin mevzubahis teorisinin tersyüz edilmesiyle nasıl manipüle edildiği analiz edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yönelmişlik, Manipülasyon, Algı Yönetimi, Korku, Psikik Fenomenler

The Obsession of Linking Phobias to Islam as an Irrational Fear

Abstract

Islamophobia is the concept of perception which through by using media, public relations, education etc. Managing by global Powers and Capitalism. Perception managers are first giving a name or devising a Word and afterwards they replace the meaning of the Word, by manipulating. In this article, the issue of Islamophobia was examined in the framework of the Intentionality Theory, which emerged in the 19th century and deeply influenced on modern psychology, and attempted to analyze how people's fear phenomena a manipulated by inverting this theory.

Keywords: Intentionality, Manipulation, Perception Management, Fear, Psychological Phenomena

Herhangi felsefi, toplumsal ya da sosyal bir meseleyi layıkıyla anlayabilmek için, mevzubahis sorunun kavramlarına eğilmek elzemdir. Kavramların anlamlarını ya da oluşmuş/oluşturulmuş manasını bilmeden, herhangi bir konuyu esaslı bir

* Yrd. Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi, msgench@gmail.com.

şekilde anlamak ve kavrayabilmek mümkün değildir. Bu sebeple, "İslâmofobi" adlandırmasının ve bu ad koymanın beraberinde getirdiği sorunların ne'liğini ya da mahiyetini anlayabilmemiz için "fobi" kelimesinin kökenine odaklanarak meseleyi açıklığa kavuşturmamız gerekmektedir. Kavramın kökenini, Grekçe deyimle "etymos"unu yani doğru anlamını açıkladıktan sonra meseleyi farklı veçheleriyle ele alacağız.

Phobia kavramı, "akıldışı korku, korku ve nefret" anlamlarına gelmektedir.¹ Grekçe kökenli "Phobos" kelimesinden evvela Latinceye sonra Fransızcaya oradan da diğer Batı dillerine geçmiş olan bu kavramın aslı "panik ya da endişe hâlindeki korku" ya da "korkunun objesi" anlamlarına gelmektedir. *Phobia* kavramı, toplumsal ve kültürel anlamda "aşırı ve çoğunlukla da sebepsiz yere korkmak" demektir. Kelimenin gerçek anlamda herhangi bir olgu adına eklenerek yerleşmesine, 18. yy.'ın sonunda ve 19. yy.'ın başında ortaya çıkmış bazı metinlerde rastlanmaktadır.²

Phobia kavramının psikoloji felsefesindeki kuramsal zeminini daha iyi anlayabilmek için psişik fenomenlerin nazarî temellerine inmek gereklidir. Korkmak, sevmek, inanmak, nefret etmek gibi fenomenler insanoğlunun fıtratında yer alan nefsî fenomenlerdir (Psychological Phenomena). Bu her bir nefsî fenomen ise, bir olguya ya da nesneye yönelmek zorundadır. Buna, filozof Franz Brentano (1838-1917) "yönelmişlik" (Intentionality) demektir.³ Almanya doğumlu, İtalyan asıllı Avusturyalı filozof Brentano çağdaş felsefenin tam merkezinde yer almaktadır. Brentano, sadece psikoloji alanını değil çağdaş batı edebiyatını, felsefesini ve sosyolojisini de etkilemiştir. Brentano, başta Franz Kafka, Robert Musil gibi edebiyatçıların, Edmund Husserl, Martin Heidegger, Alexios Meinong gibi filozofların ve Sigmund Freud gibi sermayecilik düzeninin psikolojik alt yapısını hazırlamış olan kişilerin çok derinden etkilendikleri ancak çok da görünür ya da bilinir olmayan bir filozoftur.⁴

Sanayi Devrimi'nden bu yana; edebî, ekonomik, toplumsal paradigmlar, dönüşümler, devinimler, Batı'daki felsefî gelişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıkmış olan 'Psikoloji' dairesinin etrafında dönmektedir. Yani, günümüz dünyasını tüm unsurlarıyla belirleyen şey, insanların nefsî dönüşümleridir ya da devinimleridir. Psikoloji ruhun bilimi değildir, nefsin bilimidir.⁵ Hatta bizim

¹ Bkz: William Collins Sons & Co. Ltd., *The New Dictionary of Cultural Literacy*, Boston, 2005, Phobia Maddesi.

² Bkz: Editör: John McHardy Sinclair, *Collins English Dictionary - Complete & Unabridged 3rd Edition*, 1994, Phobia Maddesi

³ Bkz: Franz Brentano, *Psychologie vom empirischen Standpunkt Band I*, Hamburg, Felix Meiner Verlag, 1973, s. 111

⁴ Bkz: Mehmet Sabri Genç, "Franz Brentano'nun Çağdaş Batı Felsefesine Etkileri", İstanbul, *Kutadgubilig Felsefe Bilim Araştırmaları Dergisi*, Sayı 12, Dergâh Yay., Ekim 2007, s. 109-119.

⁵ Bkz: Ahmet Yüksel Özemre, *Türkçe Kur'ân Çevirilerinde "Nefs - Rûh", "Resûl - Nebî", "Yakıyn - Meot" Kelime Çiftlerindeki Kavram Kargaşası*, ozemre.com, 31.12.2006

dimağımıza, ilim ve irfanımıza göre bilim dahi değildir.⁶ İnsanın, metafizik bir varlık olmasını hiçe sayıp nesneleştirmek ilim anlayışımıza ters düşmektedir. Küresel dünyanın psikoloji etrafında dönüyor olmasından ötürü, bu alana layıkıyla hâkim olunabilmesi, dıştan gelecek her türlü soyut tehditlere karşı gelebilmek ya da bir fikir sahibi olabilmek için elzemdir. Bu durumdan mühlhem, Amerika'nın komünizm ile mücadelesinde, askerlerine *Karl Marks*'ın eseri "Das Kapital"ın özetini dağıtmış olması hususu kayda değerdir. Onlara; "Düşmanınızı tanıyın!" diyerek, Marks okumaları yaptırmışlardır. Çünkü, bir kişinin ya da toplumun; tanımadığı, bilmediği bir unsura karşı düşmanlık etmesi akıl dışıdır. Bizdeyse, gerek Marks'ı savunanlar gerekse onu yerenler, Marks'ı yeterince anlayabilmiş değillerdir. Aynı şekilde *Hıristiyan Teolojisi* uzmanlarımız da yok denecek kadar azdır. Ancak, bugün bizleri çözmeye, birbirimizden ayırmaya, darmadağın etmeye çalışan bir uygarlığın, birçok alanda en geniş İslâm araştırmalarına ev sahipliği yapıyor olması ve adlandırmalar yapıp o adlandırmaların ya da hastalıklı tanımların peşi sıra bizleri ve dünya kamuoyunu sürüklemesi de boşuna değildir. Kapitalizm yani sermayecilik karşısında bir güç olan komünizmin çökmesinden sonra, kapitalizm karşısında yeni düşman olarak İslâm ve Müslümanlar görülmüştür. Nitekim Canatan, bu durumun neticelerini şu şekilde ifade etmektedir:

"Komünizmin yıkılmasından sonra icat edilen 'yeni düşman' fikri de bu komple teorisiyle uyumludur. İslâm tehlikesi efsanesi, Batı'nın yeni dönemde sosyal-psikolojik ve politik ihtiyaçlarına cevap olmak üzere uydurulmuş bir efsanedir. Bu efsane, özellikle Batı'da yaşayan Müslümanları olumsuz yönde etkilemekte ve onların Batı toplumlarına entegre olmalarını engellemektedir. Çünkü İslâm tehlikesi, yerleşik toplumu Müslümanlar hakkında endişe ve kaygılara sürüklerken, Müslümanların da toplumdan soyutlanmasına ve kabuğuna çekilmesine sebep olmaktadır. Bu süreçler, bu efsaneye güç katmaktan başka bir işe yaramamaktadır."⁷

"İslâmofobi" denilen kavramın tam olarak neye işaret ettiğini, sosyokültürel ve psikolojik zeminini tespit ve tetkik edebilmemiz için Brentano'nun *Yönelmişlik Teorisi*'ni⁸ bilmemiz şarttır. Bu teori, bütün bir yüzyılı, Sigmund Freud'un (1856-1939) yeğeni ve halkla ilişkiler alanının, ayrıca "Kamu Manipülasyon Sanatı"nın⁹ kurucusu Edward Bernays (1891-1995) üzerinden, sermayecilik düzeninin insanların nefis düzlemini manipüle etmek için tersyüz ettikleri bir teoridir. *Halkla İlişkiler* adı altında modern propagandanın kurucusu olan Bernays, 20. yy.'ın en büyük şeytanlarından ya da toplumları yoldan çıkarıp onları tüketim tuzağına

⁶ Bkz: Ş. Teoman Duralı, *Sorun Nedir?*, İstanbul, Dergâh Yay., 2006, s. 37.

⁷ Kadir Canatan, Özcan Hıdır, *Batı Dünyasında İslâmofobi ve Anti-İslâmizm*, Ankara, Eskiye Yay., 2007, s. 22.

⁸ Alm *Thorie der Intentionalität*.

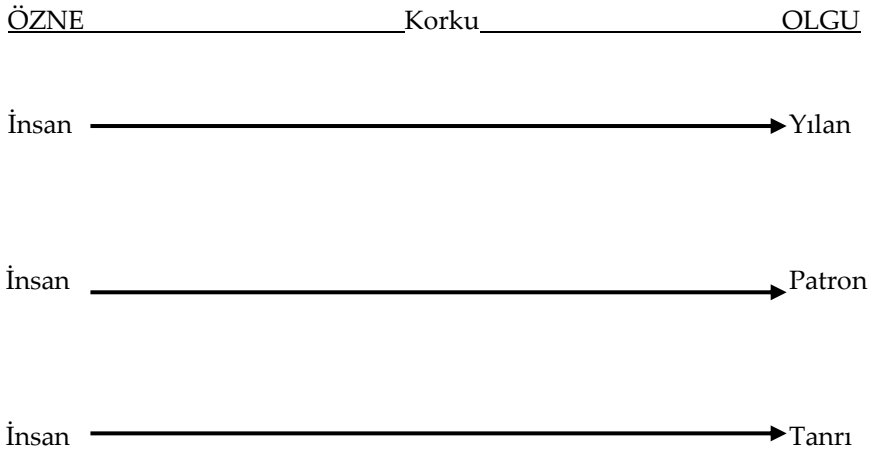
⁹ Ing *The Art of Public Manipulation*.

düşüren biridir. Freud'un yeğeni olan Bernays, ailesiyle birlikte henüz bir yaşındayken Avusturya'dan New York'a yerleşmiştir. Bernays, propaganda kelimesini daha evvel Hitler tarafından kullanıldığı için tercih etmemiş ve bu kelimenin yerine "Public Relations" yani "Halkla İlişkiler" adlandırmasını kullanmış ve "Halkla İlişkiler" adı altında 20. yy.'ın en dehşet propaganda faaliyetleriyle meşgul olmuştur. Freud'un kitaplarının İngilizceye tercüme edilerek dünya çapında şöhret olmasına da kendisi vesile olmuştur. Freud'un düşüncelerinden yola çıkarak ya da en başta onun düşüncelerini manipüle ederek, insanların zihninin medya (TV, Sinema, Radyo, Gazete vs.) ve siyaset kanalıyla kapitalizmin acımasızlığı altında ezilmesine sebep olan kişidir. Kapitalist kültürün¹⁰, Amerika'dan başlayarak tüm dünyaya medya yoluyla aktarılması fikri de ona aittir. Hollywood sinema kültürünü bir propaganda aracı olarak kullanılmasına yol açan da odur. Mesela, bir sigara şirketinin kadınların sigara içmemesinden dolayı müşterilerinin yarısını kaybettikleri şikâyeti üzerine, Freud'un Amerika'da yaşayan eski bir psikanalist öğrencisini arayarak buna çözüm bulmuştur. New York'taki bir yürüyüşte önceden ayarladığı en gösterişli kadınların ellerinde sigarayla cinsel cazibelerini ön plana çıkararak çekici bir şekilde yürümelerini ve "özgürlük", "eşitlik"ten dem vurmalarını salık vermiştir. Yine önceden ayarladığı gazeteciler de orada bulunmuştur. Ertesi gün bütün gazeteler para karşılığında bunu haber yapmıştır. "Özgürlük", "eşitlik" adı altında kadınların da sigara içmeye başlamasına sebep olur ve bu başarısından ötürü milyonlar kazanmıştır. "Tüketici" kavramını ortaya atarak insanların ihtiyaçlarından fazla tüketmesine, "demokrasi" kavramının Amerikan siyasetinde diğer ülkelere karşı en şeytanice kullanılmasına sebep olan da kendisidir.¹¹ İnsanların nefsi ve zihni yapısıyla oynayıp, onları salt biyolojik bir varlığa dönüştürerek, sadece tüketen ve onlardan kendine özgü bir ahlâk anlayışı olan bir canavar yaratmıştır. Sinema, edebiyat, siyaset, müzik, kadın, erkek, çocuk, teknik vs. her şey bu uğurda harcanmıştır. Kişisel gelişim kitapları bu minvalde yazılmıştır. Edebiyat, şiir dahi buna alet edilmiştir. Tüm bu manipülasyon yöntemleri Brentano'nun "yönelmişlik teorisi" temel alınarak geliştirilmiştir. Burada Brentano'nun hiçbir kabahati yoktur, ama onun Viyana Üniversitesi Felsefe Bölümü'ndeki derslerine katılmış olan Freud'un, onun nazariyelerini farklı kulvara dönüştürerek aktarması söz konusu olmuştur. Yönelmişlik Teorisi'ne göre, insanların psikik fenomenlerinden olan ve fitratımızda var olan; korku, sevgi, inanç, nefret gibi fenomenlerin her biri bir olguya yönelmek zorundadır. Örneğin; biri "korkuyorum," dediğinde, bizler "Ne'den korkuyorsun?" diye ona sorarız. O da; "yıldandan korkuyorum,", "patronumdan korkuyorum," veya "Tanrı'dan korkuyorum," diye cevap verebilir. Burada "korku" fenomeninin yöneldiği olgular "yılan", "patron" ya da "Tanrı"dır. Yani her bir nefsi fenomenimiz bir olguya yönelmek zorundadır. Olgusuz korku yoktur. Yani durduk ettik yere hiç kimse

¹⁰ Fast Food kültüründen, kıyafet, aile, eğlence, spor, tüketim kültürüne kadar.

¹¹ Bkz: Mücahit Gültekin, *Algı Yönetimi ve Manipülasyon*, İstanbul, Pınar Yay., 2016, s. 23-25.

hiçbir olguya yönelmeden “korkuyorum” diyemez. İlginçtir ki Phobia kavramı “sebepsiz yere korkmak” anlamına da gelmektedir. Sebepsiz yani psişik fenomenin herhangi bir olguya yönelmeksizin ortaya çıkması nefis ve akıl hastalığının belirtilerindedir. Aynı durum; “sevmek”, “nefret etmek”, “inanmak” fenomenleri için de geçerlidir. İşte 1800lü yıllardan başlayarak, Sanayi Devrimi sonrası ortaya çıkan büyük kıyâmetvari ayrışmalar, insanların psişik fenomenlerinin herhangi bir olguya yönelmesi zorunluluğunu bilen batılılar, onların psişik fenomenlerinin yöneldiği olgularla oynayarak ve bizatihi onlara daha da “özgür” olduklarını hissettirerek, hürüklerini ele geçirdiler. Reklamlarla ve telkin edilen yaşam tarzlarıyla ve manipülasyon yoluyla onlara; “X’den korkmayın!”, “Y’den korkun!” ya da “X’i sevin!”, “Y’yi sevmeyin!” denildi.¹² Bu konuyu bir şemayla gösterecek olursak;

Şema I: *Yönelmişlik Teorisi'nin Özet Şeması*

Yukarıdaki şemada sorunu daha iyi anlayabilmek adına, Brentano'nun “Psişik Fenomenler” dediği ve bizlerde doğuştan var olan; korkma, sevme, nefret etme ve inanma gibi fenomenlerimizden “korku” fenomenini seçtik. Korku fenomeni de diğer psişik fenomenlerimiz gibi herhangi bir olguya yönelmek zorundadır. Yani “Yılandan korkuyorum,” dediğimde “korku” fenomenim “yılan” olgusuna yönelmektedir. “Patrondan korkuyorum,” denildiğinde “korku” fenomeni “patron” a yönelmiş demektir. “Tanrı’dan korkuyorum,” denildiğindeyse

¹² Ayrıntılı bkz: Mehmet Sabri Genç, “Modern Batı Edebiyatı'nın Felsefi ve Psikolojik Arka Planı”, İstanbul, *Karabatak Dergisi*, Mayıs-Haziran 2016, Sayı 26, s. 66

"korku" fenomeni "Tanrı"ya yönelmiştir. Brentano'nun "Yönelmişlik Teorisi" özetle budur. Yani; "Her bir psişik fenomen, bir olguya yönelmek zorundadır."¹³

Brentano'nun bu tespiti ve beyanında bir sıkıntı yoktur. Sıkıntı bu tespitteki bilgilerin, insanları ve toplumları yönlendirmek adına manipüle edilmesidir. İşte bu noktada "Phobia" kelimesinin de "korku" anlamına gelmesi ilginçtir. "Korku", insanoğlunun belki de en zayıf ve en aciz psişik fenomenidir. Zihin manipülasyonlarının ekseriyeti "korku" fenomeni üzerinden gerçekleştirilir, çünkü korkan insan teslim olur. Küresel Düzen neredeyse tüm tahakkümünü gerek somut gerekse soyut yollardan oluşturduğu bir korku atmosferi temeli üstüne inşa etmiştir. İşte, Nathan Lean'ın "İslâmofobi Endüstrisi" adlı eseri, bu atmosferin naçiz bir ifşasından ibarettir.¹⁴Lean, bu eserinde, bahsettiğimiz "korku" fenomeninin nasıl üretilip pazarlandığını gözler önüne sermektedir. İşte bu "korku" fenomeni, "İslâmofobi" adı altında "İslâm"a yönlendirilmektedir. Peki yukarıda bahsetmeye çalıştığımız psişik fenomenlerimiz nasıl manipüle edilmektedir? Bu sorunun cevabı çok basittir: Nefsîya da psişik fenomenlerimizin herhangi bir olguya yönelmek zorunda olma durumu manipüle edilmektedir. Peki manipülasyon ne demektir? Manipülasyon şu şekilde tanımlanmaktadır;

"Yönlendirme, seçme, ekleme ve çıkarma vb, yollarla bilgileri değiştirmektir. Bilgileri kendi çıkarı için kullanma, hile yaparak istediği şekilde değiştirme; kendi bilgi ve öğretileri dışında kişileri etkileme ve yönlendirmedir."¹⁵

Manipülasyon kendine, akıp yolunu bulacak bir menzil geliştirmiştir. Buna Amerikalılar "Perception Management" yani "Algı Yönetimi" adını koymuşlardır. Gültekin'e göre:

"Manipülasyon algı yönetimi süreçlerinin ayrılmaz bir parçasıdır. Algı yönetimi, manipülatif bilgilere ihtiyaç duyduğu gibi, doğrular/gerçekler de algı yönetiminin bir parçası hâline getirilebilir. Yani algı yönetimi, sadece çarpıtılmış, gizlenmiş, eklenmiş ve değiştirilmiş bilgilerin/haberlerin/yorumların yer aldığı bir süreç değildir; daha karmaşık, tedrici, kapsamlı ve uzun vadeli bir organizasyonu gerekli kılabilir."¹⁶

İşte bu manipülasyon meselesinin nazarı temeli, yönelmişlik teorisinin içeriğinde aranmalıdır. Yönelmişlik Teorisi'nin en önemli kavramlarından biri de

¹³ Bkz: Franz Brentano, *Psychologie vom empirischen Standpunkt Band I*, Hamburg, Felix Meiner Verlag, 1973, s. 111-112.

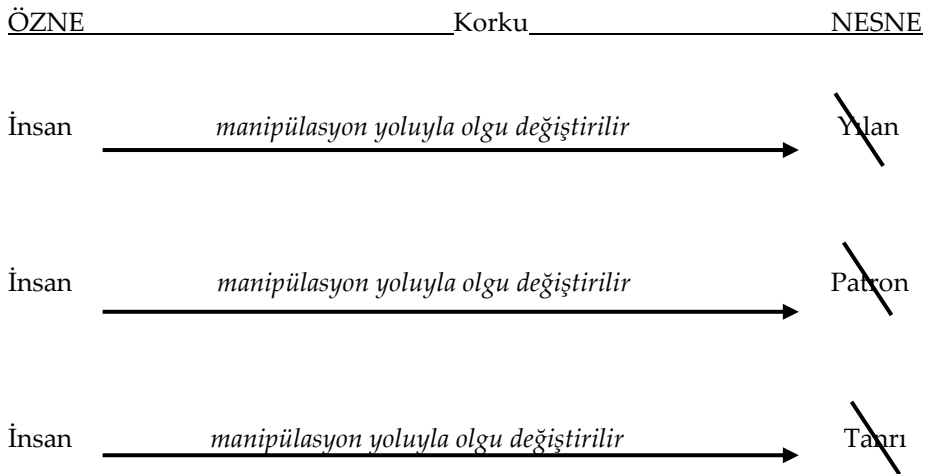
¹⁴ Nathan Lean, *İslâmofobi Endüstrisi*, Diyanet Yay., Ankara, 2013.

¹⁵ (Özer, 2011)'den aktaran Mücahit Gültekin, *Algı Yönetimi ve Manipülasyon*, İstanbul, Pınar Yay., 2016, s. 16.

¹⁶ A.g.e.: s. 16.

“algı”dır. Hatta Brentano, algıyı ikiye ayırır: *İç Algı, Dış Algı*.¹⁷ Algı, psikolojinin ve bilgi teorisinin de mühim kavramlarından ve konularındandır. Türkçemizde “algı alanı” dediğimizde, sadece gerçeklik alanının yani duyu organlarımızla algılanabilen somut, duyulur ve evren düzleminde tecrübe edebildiğimiz alandan bahsederiz. Tecrübe edebildiğimiz, duyu organlarımıza hitap eden ve ispat edilebilir pozitif alan algılanabilir. Tecrübe edemediğimiz, duyu organlarımızla algılayamadığımız, pozitif olmayan yani “gerçeklik ve algı dışı” alanın algısınaysa “idrak” diyoruz. Bizler gerçekliği algılar, hakîkati idrak ederiz. Şu hâlde esas itibariyle, “algı yönetimi”, “idrak”e giden tüm yolları kapatmakta ve insanları hakîkatten kopararak, sadece gerçeklik düzlemine hapsetmektedir. Hapsetmekle kalmayıp, onların psişik fenomenlerinin yönelmek zorunda oldukları olguları değiştirmektedir.

Yönelmişliğin manipülasyonunu bir önceki şema üzerinden şu şekilde izah edebiliriz:

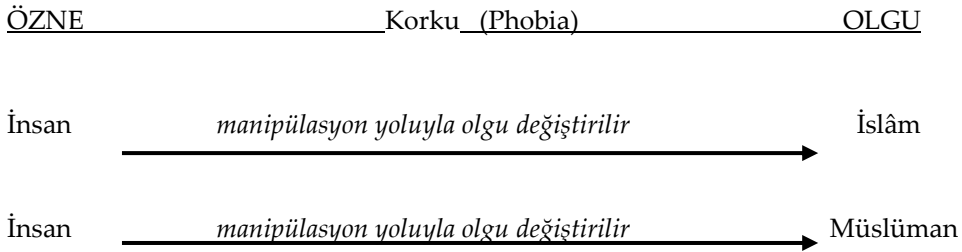
Şema II.:Yönelmişliğin Manipülasyonunun Özet Şeması

Yukarıdaki şemadan anlamamız gereken nokta, her bir psişik fenomenimizin yöneldiği olgunun değiştirilmesi noktasıdır. Medya, internet¹⁸, moda, halkla

¹⁷ Bkz: Mehmet Sabri Genç, “Franz Brentano’da İç Algı ve İç Gözlem Arasındaki Fark”, İstanbul, *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları Dergisi*, Sayı 11, Dergâh Yay., Mart 2007, s. 109-119.

¹⁸ Nathan Lean, *İslâmofobi Endüstrisi*, s. 79-119

ilişkiler, siyaset, eğitim-öğretim, istihbarat, belirli gruplar ve hatta kitap gibi unsurlar aracılığıyla, kitlelere; ne'den korkup korkmayacakları, ne'yi sevip sevmeyecekleri, ne'ye inanıp inanmayacakları, ne'den nefret edip etmeyecekleri hususunda soyut aşılar yapılıdır. Örneğin, İkinci Dünya Savaşı öncesinde ve esnasında korkulan ve sevilmeyen olgu "Yahudi" ve "Yahudilik" iken, şimdi "Müslüman" ve "İslâm"dır. O dönem Yahudi karşıtlığına "antisemitizm" denirken, şimdiyse en basit tabirle İslâm ve Müslümanlara duyulan korkuya "İslâmofobi" denmektedir.¹⁹Ancak, "antisemitizm", bir ırka veya ırklara karşı düşmanlığa işaret ederken, "anti-İslâmizm" siyasî bir doktrine işaret etmektedir.²⁰Dolayısıyla, küresel medya ve yukarıda bahsi geçen unsurlar aracılığıyla kitlelerin "korkuları"nın sorun düzlemimizde yöneldiği olgu "X'den korkma, İslâm'dan ve Müslümandan kork!" manipülasyonlarıyla, "İslâm" ve "Müslümanlık" olmuştur. Dolayısıyla,

Şema III.: Yönelmişliğin manipülasyonu üzerinden "İslâmofobi"nin oluşumu

Tüm bunların yani algı yönetiminin ve manipülasyonunun esas amaçlarından biri de kısa süreli bir duygu ya da karakter dönüşümü (transformasyonu) değil, uzun süreçte cibilliyetleri ve tutumları dönüştürmektir.²¹Algı yönetimi veya yönelmişliğin manipülasyonu düşmanlar açısından çok daha az masraflıdır. Klasik yani topla tüfekle olan savaşlarla yapamayacakları yıkımı, uzun süreli ve hatta kalıcı zararlar verecek şekilde, zihin ve seciye manipülasyonlarıyla yapmaktadırlar. Nitekim, Gültekin bu hususu şu şekilde belirtmektedir:

"Savaş ve askeri stratejiler üzerine yazılan kitaplar klasik savaş ve psikolojik savaşın birlikte yürütülmesi gerektiğini ifade etmektedir. Klasik savaş; bedenleri, cepheleri, cephaneleri, stratejik mekânları ve toprakları hedeflerken, psikolojik savaş; beyinleri, düşünceleri, alguları, yorumları ve

¹⁹ A.g.e.: s.38.

²⁰ Bkz: Kadir Canatan,Özcan Hıdır,Batı Dünyasında İslâmofobi ve Anti-İslâmizm, s. 95.

²¹ Bkz: Gültekin, Algı Yönetimi ve Manipülasyon, s. 17.

gönülleri hedeflemektedir. Psikolojik savaşın maliyeti daha az, sonuçları ise daha kalıcıdır. Klasik savaşta yenilen bir grubun/toplumun, yeniden kendini toparlayıp ayağa kalkması mümkün olabilir ama psikolojik savaşta kaybetmiş, zihinleri esir olmuş kişi ve kitlelerin özgürleşmeleri mümkün değildir.”²²

Phobia yani “akıl dışı/irrasyonel korku”, bir akıl hastalığıdır. Yönelmişlik Teorisi’ne göre her bir psişik fenomen bir olguya yönelmek zorundadır ancak; olgusu olmayan, yersiz bir “korku”nun esintisine kapılmak bir nefis/akıl hastalığıdır. İslamofobi’de *phobia* yani korku bir olgu olarak İslâm’a yönlendirilmektedir, çünkü Yönelmişlik Teorisi’ne göre her bir psişik fenomen bir olguya yönelmek zorundadır. *Phobia* kelimesinin *akıl dışı korku* anlamına gelmesi ve buna rağmen bu akıl dışı korkunun bir olguya yönlendirilmesi irrasyonelliği katmerleştirmektedir. Bu anlamda, sadece olgularla değil yönelmişliğin muhatabı olan öznenin aklıyla da oynanıp, yersiz bir psişik fenomen oluşturulmaktadır. İslamofobi meselesinde işte bu çift kutuplu manipülasyon küresel ölçekte bir obsesyona sürüklenmiş ve sürükletilmiştir. Nitekim, “algı yönetimi ve manipülasyon, hedef kitlenin istenmeyen inançlarının yerine yenilerini koymayı amaçlayan zorlu ve uzun bir süreçtir.”²³ İslâmofobi propagandalarıyla yayılmış olan korku, suni bir korkudur. Evvela bir korku ve sonra da bu korkunun yöneleceği bir olgu üretilmiştir. Zira, akıl sağlığı yerinde olan birisi olgusuz korkamaz. Yani “korku” herhangi bir olguya kesinlikle yönelmek zorundadır. Kimse durduk yere “ben korkuyorum,” diyemez, derse akıl hastalığı vardır. Dolayısıyla, hem korku fenomeninin hem de bu fenomenin yöneleceği olgunun türlü yollarla dikte ettirilmesi, irrasyonelliği derinleştirmiştir. Bu hususta, Okumuş şunları belirtmektedir:

“Bu korku yapay, fabrikasyon bir korkudur ve ‘korkunun ecele faydası yoktur,’ atasözündeki türdendir. Krishnamuti’nin *Korku Üzerine*’de tanımladığı türden, başınıza gelmeden önce yersiz, başa geldikten sonra ise anlamsız bir korkudur. Birinci türden gerçek ve doğal korku yararlı sonuçlara yol açabilir. Sizi korktuğunuz şeyi tanımaya, gerçekten zararlı ise ona karşı tedbirler almaya yöneltebilecek bir etken olabilir. İkinci türden korku ise marazidir. Saplantılara, saçma ve gerçek dışı hükümlere ulaşmanıza yol açabilir.”²⁴

İslâmofobi bir endüstriye dönüşmemiştir, İslâmofobi küresel patolojik bir vak’aya evrilmiştir. Algı yönetiminin ve zihin manipülasyonunun uygulayıcıları; psikolojiye, sosyolojiye dair yaklaşık iki yüz yıllık birikimlerini kullanarak “sosyal

²² A.g.e.: s. 16.

²³ A.g.e.: s.17.

²⁴ Kadir Canatan, Özcan Hıdır, *Batı Dünyasında İslâmofobi ve Anti-İslâmizm*, s. 125.

psikoloji" alanını yönetmektedirler. Bu manipülasyon sürecinin dört unsuru vardır. Gültekin bu dört unsuru şu şekilde belirtmektedir²⁵:

- I. Kandıran
- II. Kandırılan
- III. Kandırma Konusu
- IV. Bağlam

Gültekin, bu dört bileşenden en kritiğinin ya da algı yöneticileri için en mühim bileşenin "kandırılan" yani "subjektif" bileşeni olduğunu ileri sürmektedir. Kandırma sürecinin doğası gereği bazı hatalar barındırabileceğini ve bu hataların da "kandırılan" tarafından fark edilebilme olasılığının, sonucu tersine çevirmede ya da değiştirmede önemli bir rol oynadığını belirtmektedir. İşte bu yüzden, küresel ölçekteki algı yönetimi uzmanları, amaçlarını her daim gizlemek zorundadırlar. *Kandırılanın* ayıkmaması için amacın gizlenmesi, *kandıranların* baş sorumluluklarından biridir. Bu sebeple, manipülasyonda "niçin" sorusunun sorulmasına kesinlikle izin verilmemektedir. "Niçin?" sorusunda amaç ve gelecek gizliken, "Neden?" (Sebebi) sorusunda mevzubahis olayın öncesi yani geçmişini saklıdır. Dolayısıyla, sebep ve amaç arasında ortaya çıkabilecek farklılıklar, algı yöneticilerinin işlerini kolaylaştırmakta; sadece sebeplere odaklanmak amaçları görmemizi engelleyen birer duvara dönüşebilmektedir. Amaçların saklı tutulması içinse, kitleler için gerçekçi gözükecek ve onların "amaçları" görmesini engelleyecek bir sebebin perde olarak kullanılması oyununa başvurulmaktadır.²⁶

Propaganda, phobia'yı yani "korku"yu pazarlamaya ve bu pazarlama esnasında "kandıran-kandırılan" ilişkisini sıkı tutmaya yaramaktadır. Propaganda yoluyla her zaman "korku" pazarlanmayabilir, ancak mevzubahis "İslâmfobi"ye pazarlanan ya da olguları manipüle edilen psikik fenomenlerin "korku" ve "nefret" olduğu bilinmektedir.²⁷ Propaganda kelimesi, Latince *propagare* yani "genişletmek, yaymak" anlamında ilk defa 1622 yılında Hıristiyanlığı yaymak için Papalık makamı tarafından hazırlanan bir bildirmede kullanılmıştır. Misyonerlik ile propaganda aslında aynı anlamda kullanılmıştır. Fransız Devrimi sonrasıya günümüzdeki gibi yani siyasî fikirlerin yayılması anlamında kullanılmaya başlanmıştır.²⁸

Propaganda tecrübelerine ve birikimlerine sahip olan batının, bu husustaki tarihî deneyimlerinin ve bilinçaltının, küresel uygarlığın tahakküm düzleminde ortaya çıkan görüntüsü "İslâmfobi" sorununun sadece bir vechesidir. Avrupa'nın sömürgecilik geçmişi ve oryantalizmin tarihsel süreci, "İslâmfobi Endüstrisi"ni ve

²⁵ Gültekin, *Algı Yönetimi ve Manipülasyon*, s.21.

²⁶ A.g.e.: s.21-22.

²⁷ Bkz: Nathan Lean, *İslâmfobi Endüstrisi*, s. 41-79.

²⁸ Mehmet Sabri Genç, "Propagandaya Karşı Edebiyat", İstanbul, *Karabatak Dergisi*, Mart Nisan 2016, Sayı 25, s. 62.

“küresel/emperyal İslâmofobi siyaseti”ni ortaya çıkarmıştır.²⁹ Bu hususta, Diyanet İşleri eski Başkanı Sayın Prof. Dr. Mehmet Görmez’in ifadeleri önemlidir:

“İslâmofobia, aslında büyük bir sürecin yalnızca görünen yüzüdür. İslâmofobia, hiçbir zaman uluslararası siyasetten, ekonomiden, çıkar ilişkilerinden, üstünlük taslama iddialarından ve küresel hegomonya hedeflerinden bağımsız değildir. Şurası bir gerçek ki İslâmofobi endüstrisini üretenler, aslında kendilerinden korkuyorlar. Yıllarca işgallerle, istilalarla, sömürgelerle, istibdatlarla, haksızlıklarla, adaletsizliklerle, zulümlerle kurdukları düzenlerinin bir gün yok olmasından korkuyorlar. Tıpkı Mekke müşrikleri gibi. Korku endüstrisinden nemalananlar, İslâm’ın hak, hukuk, adalet, ahlâk ve fazilet dini olduğunu, yeryüzünde barışı, huzuru ve güveni tesis etmeye geldiğini, canı, malı, nesli, aklı ve dini korumayı esas aldığını, tüm insanlığı selamete ulaştırarak yegâne hayat ölçüsünün ve kurtuluş reçetesinin sadece ve sadece son hak din İslâm, son hak kitap Kur’ân-ı Kerim ve son hak peygamber Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.)’nin mesajlarında mündemiç olduğunu pekâlâ biliyorlar. Bu nedenle İslâm korkusunu sürekli gündemde tutuyorlar.”³⁰

Phobia kavramının anlamı ile *İslâm* kelimesinin anlamının birbirlerine zıt olması da manidardır. Zihin işgal yöntemlerinde hep uygulanan, ters işgal yöntemini burada da uygulamaya çalışmışlardır. Kelimelerin, anlamların, manaların ve olguların tersyüz edilmesi, algı yöneticilerinin başat işlerindedir. İslâmofobi kavramının dinî bir kavramsal içeriğe sahip olmadığını, siyasî bir manaya büründürülme işleminin ve sürecininse *Dünya Psikolojik Harbi* sahnesinde her veçesiyle işlenmeye ve oynanmaya devam ettiğini bilmek ve bu hususta her türlü ilmi mücadeleyi vermek elzemdir.

Kültürlerarası farklılıklar, cemiyetin tabiatındandır. Hiçbir cemiyet birbirinin aynısı değildir. Küresel düzenin insana, topluma dair hemen her şeyi tek biçimli hâle sokma çabasına ve tahakkümüne suigeneris olan tüm toplulukların karşı çıkışları, küresel güçlerin karşı çıkan bu toplumlara hasımlık etmelerine neden olmuştur. Böyle bir psikolojik harp metoduyla ortaya çıkmış olmaları doğal bir düşmanlık içgüdüsünün neticesidir. Rakip görülen, düzen dışı tüm toplumlara karşı yapılan savaş klasik savaştan öte psikolojik bir savaştır. Medya, internet, eğitim-öğretim, halkla ilişkiler, bilgisayar oyunları³¹, çizgi filmler, bankalar, dinî istismar eden gruplar, oluşumlar, bazı tarikatlar psikolojik savaşın piyonlarıdır, akıncılarıdır. Bu savaşın metotlarının bilinmemesi ya da görmezden gelinmesi,

²⁹ Bkz: Deepa Kumar: *İslâmofobi, İmparatorluğun Siyaseti*, İstanbul, Pınar Yay.,2016, s. 19-65.

³⁰ Mehmet Görmez, “Korku Endüstrisi İslâmofobia”, Ankara, *Diyanet Dergisi*, Mayıs 2017, Sayı: 317, s. 4-5.

³¹ Henry Kissinger’in eski bir söyleşisinde, “Ürettiğimiz savaş oyunlarının, ne zaman gerçekleşeceğini sabırsızlıkla bekliyoruz,” demesi ve Suriye’deki savaşta terörist örgütlere katılan Avrupalı gençlerin ekseriyetinin oyun bağımlısı olması dikkat çekicidir. *Call of Duty* gibi yüksek bütçeli ve gelirlili oyunlardaki sahnelerin çoğu Kissinger’in arzusunu yerine getirmişe benzemektedir.

manipülasyonlara maruz kalan milletleri oluşturan unsurların yok edilmesi demektir. Küresel düzen artık klasik savaştan öte, psikolojik savaş ile rakiplerini alt etmektedir. Aynı global güçler, klasik savaşları da dini motifli terörizm temeli üzerine inşa etmektedirler.³²

Klasik savaştan öte, algı yönetimi kaynaklı psikolojik savaş öneren küresel düzenin stratejistlerinden Joseph Nye, bu savaşa “yumuşak güç” demekte ve Amerika'nın bu gücü kullanmasının daha az maliyetli, kesin ve kalıcı sonuçlar getireceğini söylemektedir.³³ “Yumuşak güç” kavramının kendisi dahi, zihin işgal taktiğine uygundur. “Yumuşak” demek aslında burada “sert” demektir. Bu gücün esas amacı davranışların değil, bilakis tutumların dönüştürülmesidir. Çünkü; “davranışların değişmesi, tutumların değiştiği anlamına gelmeyebilir. Ancak tutumların değişmesi, duygu, düşünce ve davranış değişimini beraberinde getirecektir.”³⁴ Tutumlarımız, kolay değiştirilememekle birlikte, kararlarımıza ve davranışlarımıza yön vermektedir. Tutumlarımız değişir ya da dönüşürse; bu her şeyimize sirayet edecektir.³⁵

Sonuç olarak, sadece İslâmofobi kavramıyla değil, birçok kavramla psikolojik harp devam etmektedir. Psikolojik harbin ana ve en keskin silahlarından biri de, telkin ve tekrar yoluyla insanların zihnine anlayamayacakları kelimeleri yüklemektir. Türkiye'nin başına bela olmuş bütün örgütler farklı kulvarlarda da olsalar, bu taktiği uygulamışlardır ve uygulamaktadırlar. Her gün anlayamadığı kelimeleri, zihin yazılımına yüklemeye çalışan bir insan bir süre sonra alıktır ve *mankurtlaşır*. Sonra, örgütün ya da hâkim küresel güçlerin bir maşası hâline dönüşür. Her şey, kavramların kendine yer edindiği zihnimizde ve psişik fenomenlerimizin yöneldiği olgularda vuku bulmaktadır. Buna karşı gelmenin yollarından biri de, zihni yazılımımızı sağlam kavramlarla güçlendirmek ve lisanımızı diri tutmaktır. Bilgisayarın yazılımında herhangi bir eksiklik olduğunda, o bilgisayarın sorun çıkarması gibi; insan zihninin yazılımında da eksiklikler ya da anlamsız kelimeler olduğunda, o insan da kendilik bilincini yitirecek ve köleleşecektir. İnsan hürdür, irade sahibidir, akıllıdır. Algı yönetimi; icat ettiği kelimelerle, yaşam tarzlarıyla, modayla, eğitim-öğretimle, medyayla vs. insanların hürlüğünü, iradelerini teslim almakta ve akıllarının üzerini önyargı ve hastalıklı mana atfetmelerle doldurmaktadır. Görmez'in dediği gibi, onlar da İslâm'ın aslında barış dini olduğunu ve Müslümanların irfan sahibi ve metafizikleriyle barışık bir kuvveye sahip olduklarını bilmektedirler. Zaten, esas sorun da budur. Sorun, küresel gücün insanı ezen tüm tahakkümlerine karşı gelmektir. Küresel güce karşı duran ne varsa, bir şekilde yok edilmelidir. Bu sebeple, İslâm'dan korkmaktalar ve

³² Bkz: Osman Şen, “Küreselleşen Terörizm Stratejisi”, Ankara, 2017, *Diyanet Dergisi*, Sayı 317, s. 22-24.

³³ Bkz: Gültekin, *Algı Yönetimi ve Manipülasyon*, s. 16-17.

³⁴ Gültekin, *Algı Yönetimi ve Manipülasyon*, s. 17.

³⁵ Bu bağlamda, 60lı yıllardan beri Türkiye'nin tüm soyut hücrelerini işgale yeltenmiş olan FETÖ örgütü tam olarak bir “zihin manipülasyon örgütü”dür. Soyut işgaller her zaman somut işgale evrilmeye çalışır. 15 Temmuz Darbe girişimi bu evrilme çabalarının bir göstergesidir.

bu korkunun altını İslâm dünyasının zihnî ve ahlâkî unsurlarıyla oynayarak doldurmaktadırlar. Müslümanların bu suni korkuyu pekiştirecek herhangi bir bahaneye meydan bırakmamaları ve her hâllerıyla insanlara/insanlığa örnek olmaları gerekmektedir. Hâsılı, duygusallıktan uzak bir şekilde, zihnî ve ahlâkî sorunlarımızı bir an evvel giderip dirilmemiz, tüm dünyanın geleceğini belirleyecektir. Aksi hâlde, dünyanın geleceği biz olmadan belirlenecek ve buhranlarımız artacaktır. Akıl dışı bir korkunun, İslâm'a ilintilenme obsesifliğine, ancak ve ancak akıl temelli bir ahlâk ve tutumdan neşet edecek zihnî bir devrimle karşı gelebiliriz. Bu devrimi gerçekleştirecek kudret bizde mevcuttur. Bu kudretin farkına varabilmemiz için, evvela zihin ve seciye işgalinden, bu işgallerin mahiyetlerini tespit ederek kurtulmamız ve temizlenmemiz zaruridir.

KAYNAKÇA

- Brentano Franz, *Psychologie vom empirischen Standpunkt Band I*, Hamburg, Felix Meiner Verlag, 1973.
- Canatan Kadir, Hıdır Özcan, *Batı Dünyasında İslâmofobi ve Anti-İslâmizm*, Ankara, Eskiye Yay., 2007.
- Durul Ş. Teoman, *Sorun Nedir?*, İstanbul, Dergâh Yay., 2006.
- Genç Mehmet Sabri, "Franz Brentano'da İç Algı ve İç Gözlem Arasındaki Fark", İstanbul: *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları Dergisi*, Sayı 11, Dergâh Yay., Mart 2007, s. 109-119.
- Genç Mehmet Sabri, "Franz Brentano'nun Çağdaş Batı Felsefesine Etkileri", *Kutadgubilig Felsefe Bilim Araştırmaları Dergisi*, Sayı 12, Dergâh Yay., Ekim 2007, s. 109-119.
- Genç Mehmet Sabri, "Modern Batı Edebiyatı'nın Felsefi ve Psikolojik Arka Planı", İstanbul, *Karabatak Dergisi*, Mayıs-Haziran 2016, Sayı 26.
- Genç Mehmet Sabri, "Propagandaya Karşı Edebiyat", İstanbul, *Karabatak Dergisi*, Mart-Nisan 2016, Sayı 25.
- Görmez Mehmet, "Korku Endüstrisi İslâmofobia", Ankara, *Diyanet Dergisi*, Mayıs 2017, Sayı: 317.
- Gültekin Mücahit, *Algı Yönetimi ve Manipülasyon*, İstanbul, Pınar Yay., 2016.
- Kumar Deepa, *İslâmofobi, İmparatorluğun Siyaseti*, İstanbul, Pınar Yay., 2016.
- Lean Nathan, *İslâmofobi Endüstrisi*, Diyanet Yay., Ankara, 2013.
- Özemre Ahmet Yüksel, *Türkçe Kur'ân Çevirilerinde "Nefs – Rûh", "Resûl – Nebî", "Yakıyn – Mevt" Kelime Çiftlerindeki Kavram Kargaşası*, ozemre.com, 31.12.2006.

- Sinclair John McHardy, *Collins English Dictionary - Complete & Unabridged* 3rd Edition, 1994.
- Şen Osman, "Küreselleşen Terörizm Stratejisi", Ankara, 2017, *Diyanet Dergisi*, Sayı 317, s. 22-24.
- William Collins Sons&Co. Ltd., *The New Dictionary of Cultural Literacy*, Boston, 2005.